

Suuri valiokunta

Keskiviikko 28.9.2022 klo 13.00—13.40

Läsnä

puheenjohtaja Satu Hassi vihr

1. varapuheenjohtaja Jani Mäkelä ps

2. varapuheenjohtaja Merja Kyllönen vas

jäsen Eva Biaudet r

jäsen Ritva Elomaa ps

jäsen Sari Essayah kd

jäsen Maria Guzenina sd

jäsen Olli Immonen ps

jäsen Anne Kalmari kesk

jäsen Pia Kauma kok (16, 17) (15 osittain)

jäsen Ville Kaunisto kok

jäsen Suna Kymäläinen sd

jäsen Jouni Ovaska kesk

jäsen Lulu Ranne ps

jäsen Jussi Saramo vas

jäsen Jenna Simula ps

jäsen Saara-Sofia Sirén kok

jäsen Iiris Suomela vihr

jäsen Sinuhe Wallinheimo kok

jäsen Anne-Mari Virolainen kok

varajäsen Sanna Antikainen ps

varajäsen Heikki Autto kok

varajäsen Inka Hopsu vihr

varajäsen Anna Kontula vas

varajäsen Jari Leppä kesk

varajäsen Matias Marttinen kok

varajäsen Hussein al-Tae sd

varajäsen Peter Östman kd

Sihteerit

valiokuntaneuvos Kaisa Männistö

valiokuntaneuvos Anna Sorto

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 27 jäsentä.

Pöytäkirja SuVP 47/2022 vp

2. Päätösvaltaisuus

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

3. Valiokuntapaikkojen järjestely

Todetaan, että ed. Eeva Kalli on saanut vapautuksen suuren valiokunnan jäsenyydestä

4. Hallituksen vuosikertomus 2021

Kertomus K 2/2022 vp

Valiokunnan lausuntoluonnos Hallituksen vuosikertomus 2021 (A 4)

Valiokunta kävi valmistavan keskustelun.

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä lausunnon toisen kappaleen viimeiseen virkkeeseen lisättiin sanat "ja jatkuvasti kehittää".

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

5. Valtioneuvoston selvitys: Komission ehdotus neuvoston asetukseksi korkeisiin energiahintoihin liittyvistä hätätoimenpiteistä (energianhinta-asetus)

Valtioneuvoston E-selvitys E 113/2022 vp (A 5)

Liiteasiakirja Komission ehdotus neuvoston asetukseksi korkeisiin energiahintoihin liittyvistä hätätoimenpiteistä (energianhinta-asetus)

Asia on saapunut eduskuntaan.

Todettiin, että asia on luonteeltaan perustuslain 96 §:n mukainen asia, joka on tuotu sen kiireellisuuden vuoksi eduskuntaan E-kirjeellä. Valiokunta pitää toimintatapaa perusteltuna.

Valiokunta päätti pyytää talousvaliokunnan lausunnon.

Todettiin, että asia on ollut ennakkokäsittelyssä talousvaliokunnassa.

Talousvaliokunnan lausunto TaVL 36/2022 vp on saapunut valiokuntaan.

Keskeytettiin asia käsittely ja jatkettiin sitä selvitysasiana "Euroopan unionin neuvoston kokous 30.9.2022 (Ylimääräinen energianeuvosto)" käsiteltäessä.

Pöytäkirja SuVP 47/2022 vp

6. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi varojen takaisinmaksusta ja menetetyksi tuomittamisesta (COM(2022) 245 final)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 73/2022 vp

Asia on saapunut eduskuntaan. Asia on lisäksi lähetetty lakivaliokuntaan lausunnon antamista varten.

Valiokunta päätti pyytää hallintovaliokunnan lausunnon.

Valiokunta lähetti asian mahdollisia toimenpiteitä varten perustuslakivaliokuntaan.

7. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi (väline Euroopan puolustusteollisuuden vahvistamiseksi yhteishankintojen avulla)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 74/2022 vp

Asia on saapunut eduskuntaan. Asia on lisäksi lähetetty puolustusvaliokuntaan lausunnon antamista varten.

8. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kasvinsuojeluaineiden kestävästä käytöstä

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 75/2022 vp

Asia on saapunut eduskuntaan. Asia on lisäksi lähetetty maa- ja metsätalousvaliokuntaan lausunnon antamista varten.

Valiokunta lähetti asian mahdollisia toimenpiteitä varten ympäristövaliokuntaan.

9. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi luonnon ennallistamisesta (ennallistamisasetus)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 76/2022 vp

Asia on saapunut eduskuntaan. Asia on lisäksi lähetetty ympäristövaliokuntaan lausunnon antamista varten.

Puheenvuoron käyttivät puheenjohtaja Hassi sekä ed. Ovaska, Mäkelä, Essayah ja Kalmarri.

Valiokunta päätti pyytää perustuslakivaliokunnan ja maa- ja metsätalousvaliokunnan lausunnon.

Valiokunta lähetti asian mahdollisia toimenpiteitä varten valtiovarainvaliokuntaan ja talousvaliokuntaan.

Pöytäkirja SuVP 47/2022 vp

Valiokunta keskusteli asiantuntijasuunnitelmasta. Päätetään kutsua kuultavaksi: ympäristöministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, valtiovarainministeriö ja valtioneuvoston kanslia.

10. Valtioneuvoston selvitys: Komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi Venäjän miehityillä alueilla myönnettyjen matkustusasiakirjojen tunnustamattomuudesta

Valtioneuvoston E-selvitys E 114/2022 vp (A 10)

Liiteasiakirja EU_1098_2022-UM-2 Komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi Venäjän mie 3072950_1_0 230922

Asia on saapunut eduskuntaan.

Todettiin, että asia on luonteeltaan perustuslain 96 §:n mukainen asia, joka on tuotu sen kiireellisyysden vuoksi eduskuntaan E-kirjeellä. Valiokunta pitää toimintatapaa perusteltuna.

Valiokunta päätti pyytää ulkoasiainvaliokunnan lausunnon.

Valiokunta lähetti asian tiedoksi hallintovaliokuntaan.

11. Valtioneuvoston selvitys: Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) N:o 691/2011 muuttamisesta tiettyjen ympäristötilinpitoa koskevien moduulien käyttöön ottamiseksi

Valtioneuvoston E-selvitys E 112/2022 vp (A 11)

Liiteasiakirja Perusmuistio _ympäristötilinpito

Asia on saapunut eduskuntaan.

Valiokunta lähetti asian mahdollisia toimenpiteitä varten maa- ja metsätalousvaliokuntaan ja ympäristövaliokuntaan.

12. Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonannosta koskien rikosasioiden tietosuojadirektiivin arviointia ja uudelleentarkastelua

Valtioneuvoston E-selvitys E 116/2022 vp (A 12)

Liiteasiakirja Perusmuistio (E-kirje); Komission tiedonanto koskien rikosasioiden tietosuojadirektiivin arviointia ja uudelleentarkaste

Asia on saapunut eduskuntaan.

Valiokunta lähetti asian mahdollisia toimenpiteitä varten hallintovaliokuntaan ja lakivaliokuntaan.

Valiokunta lähetti asian tiedoksi perustuslakivaliokuntaan.

13. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi rakennusten energiatehokkuudesta (uudelleenlaadittu)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 26/2022 vp

Pöytäkirja SuVP 47/2022 vp

Valiokunnan lausunto TaVL 24/2022 vp
Valiokunnan lausunto YmVL 19/2022 vp
Valiokunnan lausunto PeVL 30/2022 vp
Valiokunnan lausunto SuVL 10/2022 vp
U-jatkokirjelmä UJ 19/2022 vp
Valiokunnan lausunto YmVL 35/2022 vp
Asiantuntijalausunto U 26/2022 vp SuV 28.09.2022 Ahvenanmaan maakunnan hallitus Asiantuntija-
lausunto (A 13)
Asiantuntijalausunto U 26/2022 vp SuV 28.09.2022 Ahvenanmaan maakunnan hallitus Suomennos (B
13)

Valiokuntaan on saapunut kirjallinen lausunto:
- Ahvenanmaan maakunnan hallitus, liite

14. Euroopan unionin neuvoston kokous 30.9.2022 (Ylimääräinen energianeuvosto)

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 94/2022 vp

Valmistelu

Valiokunnassa oli kuultavana:
- valtiosihteeri Ann-Mari Kemell

Estyneenä poissa oli:
- ministeri Mika Lintilä

avustajanaan
osastopäällikkö Riku Huttunen
erityisasiantuntija Elina Hautakangas
erityisasiantuntija Elina Johansson
työ- ja elinkeinoministeriö

Valtiosihteeri Kemell esitteli kokouksen asian:

- Neuvoston asetus korkeiden energian hintojen vuoksi toteutettavista hätätoimista (E 113/2022 vp)

Jatkettiin edellä 5 §:ssä keskeytettyä asian käsittelyä.

Puheenvuoron käyttivät puheenjohtaja Hassi sekä ed. Wallinheimo, Suomela, Mäkelä, Ovaska, Hopsu, Essayah ja al-Tae. Valtiosihteeri Kemell vastasi puheenvuoroihin.

Keskustelun aikana puheenjohtaja Hassi teki seuraavan pohjaesityksen eduskunnan kannaksi: Valiokunta yhtyy erikoisvaliokunnan lausunnon mukaisesti valtioneuvoston kannaan.

Ed. Mäkelä esitti ed. Immosen kannattamana, että suuri valiokunta hyväksyisi seuraavan eduskunnan kannan: Komission kovalla kiireellä valmisteltu ehdotus energiahintoihin liittyvistä hätätoimenpiteistä sisältää ehdotuksia, jotka voivat tosiasiallisesti kääntyä tarkoi-

Pöytäkirja SuVP 47/2022 vp

tustaan vastaan. Vaikutusarviot ovat jääneet tekemättä, joten huoli toimimattomasta ehdotuksesta on tavanomaista korkeampi. Korkean huoltovarmuuden turvaamiseksi eurooppalainen sähkömarkkinamalli tulisi poistaa energiakriisin ajaksi, sillä mekanismeja ei olla suunniteltu nykytilanteen mukaisiin pitkäaikaisiin kriiseihin. Komissio on hakenut monia kiertoteitä ylläpitääkseen kyseistä markkinamallia. Tästä syystä ehdotus on tuottokattojen ja niin sanottujen windfall-verojen myötä rakentunut sekavaksi ja suureksi kokonaisuudeksi. Solidaarisuusmaksu tosiasiallisesti vero, mikä ei kuulu komission toimivaltaan. Tuottokatto ja windfall-vero ovat puolestaan finanssipoliittisia eli valtion talouspoliittisia toimia, mitkä eivät nekään kuulu komission toimivaltaan. Tämän vuoksi ne on syytä torjua. Kantaverkkoyhtiö Fingrid on tiedottanut, ettei tulevan talven sähkön riittävyyttä voida pitää varmana. Tällainen tilanne merkitsee sähköpulaa. Tällaiseen tilanteeseen voi vaikuttaa vain kahdella tavalla: kulutusta voidaan vähentää tai sähkön tuotantoa lisätä. Näistä vain kulutuksen leikkaus toimii akuutissa kriisitilanteessa. Tästä syystä komission ehdotuksen sähkön kulutuksen vähentämiseen tähtäävät toimet ovat kannatettavia. Kulutuksen vähentämisen toteutustapa tulee olla jäsenmaiden päättävällä erilaisten sähkön tuotantotapojen vuoksi. Suuri valiokunta katsoo, että valtioneuvoston tulee torjua komission ehdotus (E 113/2022 vp) kaikilta muilta paitsi sähkön kulutuksen vähentämiseen tähtääviltä osin.

Ed. Virolainen esitti ed. Wallinheimon kannattamana, että suuri valiokunta hyväksyisi seuraavan eduskunnan kannan: Suomen neuvottelutavoitteiksi on otettava Talousvaliokunnan (TaVL 36/2022 vp) eriävissä mielipiteessä 2 esitetyt seikat.

Ed. Essayah esitti, että suuri valiokunta hyväksyisi seuraavan eduskunnan kannan: Suomen tavoitteena tulee olla esityksen veroluonteisten maksujen ja jäsenvaltioiden välisten tulonsiirtomekanismien hylkääminen. Kansalaisten tukeminen korkeiden energianhintojen takia kuuluu jäsenvaltioille. Esityksen vaikutusarvioiden puute voi johtaa arvaamattomiin seurauksiin. Energiansäästötoimet tulee suunnitella esityksen mukaisesti kansallisella tasolla. Ehdotus raukesi kannattamattomana.

Puheenjohtajan esityksestä päätettiin ensin äänestää ed. Virolaisen ehdotuksesta ed. Mäkelän ehdotusta vastaan. Tässä äänestyksessä ed. Virolaisen ehdotus voitti ed. Mäkelän ehdotuksen äänin 10-5, 9 tyhjää. Tämän jälkeen äänestettiin ed. Virolaisen ehdotuksesta pohjaehdotusta vastaan.

Pohjaesitys hyväksyttiin äänin 15-6, 5 tyhjää.

Valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan SuVEK 104/2022 vp: Valiokunta yhtyy erikoisvaliokunnan lausunnon mukaisesti valtioneuvoston kantaan.

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

15. Muut asiat

Komissaaritapaamiset:

Pöytäkirja SuVP 47/2022 vp

- komissaari Jutta Urpilainen, kansainväliset kumppanuudet, SuV:n kokouksessa pe 30.9. klo 13.30 - 14.00.

- kuultavana komissaari Nicolas Schmit, työllisyys ja sosiaaliset oikeudet SuV:n kokouksessa pe 7.10. klo 13.30 - 14.00.

Matkat ja vierailut:

- Interparliamentary Conference on Stability, Economic Coordination and Governance IPC SECG eli Art. 13 konferenssi 9.–11.10.2022, Praha, Tšekki, Kokoonpano (2+2+2), Ilmoittautuneet: TaV (-), VaV ed Vähämäki, ed Sankelo, SuV ed. Pirttilahti.

- Madrid su-ti 16.-18.10. Ilmoittautuneet: pj. Satu Hassi, vpj. Jani Mäkelä, ed. Eva Biaudet, Heikki Autto, Kimmo Kiljunen, Pia Kauma, Tuomas Kettunen, Johannes Koskinen, Suna Kymäläinen, Jouni Ovaska, Saara-Sofia Sirén, Jenna Simula, Anne-Mari Virolainen, Sinuhe Wallinheimo.

- COSAC täysistunto su 13.–ti 15.11.2022, Praha, Tšekki, kokoonpano 6 edustajaa, Ilmoittautuneet: pj Hassi, ed. Simula, ed al-Tae

- Tukholma - Ahvenanmaa 21.-22.11.2022. Ilmoittautuneet puheenjohtaja Hassi, ed. Autto, ed. Ovaska, ed. Holopainen ja ed. Biaudet. Ahvenanmaan osuuteen (22.11.2022) ilmoittautuneet: ed. Löfström ja ed. Hopsu. Ilmoittautumiset: suuri.valiokunta@eduskunta.fi tai valiokuntaneuvokset. SuV:n työjaosto päättää tarvittaessa lopullisen valtuuskunnan kokoonpanon.

- Suomen Pankki torstaina 24.11.2022 klo 17.30

16. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on perjantaina 30.9.2022 klo 13.30

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Anna Sorto